

Библиотека „Родина“ издаде 205-годишна книга

четвъртък, 16 май 2019

ПРЕДСТАВЯТ

В чест на 24 май – Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост и предстоящата си 160-годишнина, старозагорската читалищна библиотека „Родина“ издаде 205-годишна книга за Хиландарския манастир, чието единствено копие в България се пази във фонда на библиотеката.

Ценното осъвременено издание излиза с финансовата подкрепа на Община Стара Загора и с клеймото на издателство „Ивис“ Велико Търново. То ще бъде представено на 23 май от 17:30 часа в Регионален исторически музей.

Съставителството, редакцията и предговорът са дело на академик Иван Радев от ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“. Фототипното издание е придружено и с осъвременен текст от Ния Радева. Уникалният екземпляр е най-старата възрожденска книга, която пази библиотека „Родина“ и има е: „Кратко описание вая и предания Лаври царския Хиландара Святой горе Атонской сущия“, издадена в Будим (днес Будапеща) през 1814 г.

Книгата е написана и издадена „ради сербов и болгаров“ по искане и настояване на проигумена на манастира Кирил Михайлович, родом от предели Филипополски, който по време на престояването в разходите е бил Мелетий Никшич, бивш архимандрит Студеничкий и настояж Фенечкий. Книгата е на църковно-славянски език и представлява превъзходен пътеводител за Хиландарския манастир. 50 години по-късно в същата обител, отново от хиландарски проигумен, е написана и История Славяноболгарская. Самият Хиландарски манастир в този период от време е считан за български поради незначителния брой другоезични монаси – сърби и руснаци.

До откриването ѝ във фонда на „Родина“ тази книга не фигурира в българската библиография. Второто известно копие се съхранява в Мюнхен.

Днес, почти 160 години след основаването ѝ, в библиотека „Родина“ българските възрожденски книги наброяват 310 екземпляра на 239 заглавия.

Този фонд е каталогизиран и включен в електронната база данни на библиотеката. Преди 10 години, за своята 150-годишнина, библиотеката издаде общ своден каталог на възрожденските издания в Стара Загора, който включва фондовете на библиотека „Родина“, библиотека „Захарий Княжески“, библиотеките на Старозагорска митрополия и Исторически музей. Заглавията в него са 380, а 154 от тях се пазят единствено в библиотека „Родина“.

Електронният вариант на каталога е достъпен и чрез страницата в интернет на библиотека „Родина“: www.rodina-bg.org/buy/

ЗА КНИГАТА ЩЕ ГОВОРИ НЕЙНИЯТ
СЪСТАВИТЕЛ И РЕДАКТОР
АКАДЕМИК ИВАН РАДЕВ

Летоброенето на библиотека „Родина“ започва от 25 март 1860 г. с 51 тома книги, колкото е имало Светиниколското училище, и с даренията на първите читалищни дейци. Както е записано в документите от онова време, библиотеката е създадена с цел "да се спомага и подтика напред книжовното образование между съотечествениците ни", тя съдържа "разни исторически, нравствени, филологически и др. съставни съдържания книги, достъпни за всички граждани".

Както във всички читалища, основани през епохата на Възраждането, библиотечният фонд на Старозагорското читалище се образува от щедрите дарители на книги и парични средства. Известни са ги имената на Тодор Шишков, който дарява 78 книги, и Д. Цонков – 130 книги.

Само за едно десетилетие след създаването на библиотеката книжният фонд достига до внушителната

за онези години цифра – 15 000 тома различна литература на български, руски и западноевропейски езици за население от 25 000 души.

Проследявайки историческото развитие на Стара Загора през Възраждането, се убеждаваме, че тя е един от най-будните културно-просветни центрове в страната.

За жалост, съдбата ѝ е уникална също така и в получаването на съдбовни удари. Разтърсващ е денят, когато огнените езици на горящия град стопяват читалищната библиотека, личната библиотека и ръкописите на Петко Славейков, многобройните лични библиотеки на ученолюбиви старозагорци. Дядо Славейков изплаква: "Отиде, всичко отиде – и хората, и покъщината..., и моите книги".

За пореден път в своята история градът е унищожен до основи. Пламъците на пожарите поглъщат църкви и сгради, прочути със строеж и украса. Огънят отнема завинаги едно от най-ценните богатства – книжовните сбирки.

След Освобождението в Стара Загора година след година се възвръща и културният живот. Възстановяват се църквите, разчистват се пепелищата за строеж на нови училища, възобновява дейността си и Читалището. Но нищо не може да възвърне стотиците изгорели старопечатни и възрожденски книги – те са загубени безвъзвратно.